

Riksförbundet Svensk Trädgårds rådgivare svarar på dina frågor
 tisdagar, onsdagar och torsdagar kl 9–12, onsdagar dessutom kl 13–16.
 Ring 08-758 86 36 eller e-posta radgivning@tradgard.org

BILD: ANNIKA BERTILSSON

Krussjuka.

Vad har persikoträdet angripits av?

FRÅGA: Jag köpte ett persikoträd förra våren och planterade det. Redan då fick det skrynkliga blad och vissa kvistar dog. Trädet har överlevt vintern, det kommer nya grenar och det har även satt frukt. Vad kan det vara som angriper trädet?

SVAR: Persika drabbas lätt av krussjuka, som förorsakas av en svamp, *Taphrina deformans*. Plocka bort alla angrip-

na växtdelar så snart du ser angreppet.

Svampen övervintrar på knoppar och bark. Trädet kan behandlas med svavel i samband med knoppsprickning och vid bladfall, i förebyggande syfte, men det är svårt att bemästra angreppet helt. Men det går att hålla det i schack så att trädet klarar sig och även ger skörd. (Svavelpreparatet Kumulus DF är ett

klass 3-preparat, som ännu finns att tillgå för fritidsodlare och får användas i äpple, men är inte inregistrerat för användning till persika.)

Spaljerat i ett skyddat läge, t ex under ett takutsprång där regnet inte når bladverket, brukar persikan klara sig bättre från angrepp. Smittan sprids lätt med vattendroppar.

Vad har angripit körsbärsträdet?

FRÅGA: Ett av våra relativt nya körsbärsträd satta på rad, är våldsamt angripet av något svart. Frågan är, kommer det att sprida sig till hela den täta raden? Är det något särskilt med just detta träd och finns det något läge, där jag bör tänka på att offra det? Det ger frukt och har många friska blad ändå.

SVAR: Det är svarta körsbärsbladlöss som är i farten. Dessa är vanliga på unga körsbärsträd. Lössen suger i sig av växtsaften. Plocka bort angripna blad så snart

du ser att de böjer ihop sig. Ta endast bort bladen, knipsa inte av hela skottet, för då kommer trädet att förgrena och buska till sig i onödan. Angreppet gör att bladen svartnar och ser skruviga ut, men trädet kommer att klara sig, och du behöver inte ta bort trädet av denna orsak.

Se till att träden har god tillgång på vatten under våren-försommaren. Man kan även spola av bladverket med vatten för att störa lössen och på så vis begränsa deras framfart. Längre fram på säsongen brukar angreppet klinga av, när lössens naturliga fiender hunnit äta ikapp. När trädet blir äldre och större, märker man inte av lössen på samma sätt.

BILD: LISE-LOTTE BJÖRKMÄN

Körsbärsbladlus.

BILD: SARAIKLEMETZ

Kålmal.

Vad är det som flyger upp från mina kålplantor?

FRÅGA: Från min odlingslåda flyger det upp mängder av små vita insekter, ca 1 cm långa, som verkar äta på både sallat och kål. Vad är det och kan jag rädda mina odlingar på något sätt?

SVAR: Kålmalen är en förhållandevis liten, brungråvit fjäril. I fjol var den extra besvärlig för alla som odlar kålväxter. Dock är det inte dessa kålmalar, som ätit på dina plantor, men deras larver kommer att göra det! Så håll koll på undersidan av bladen efter gröna, små larver. Genom att täcka med tättslutande fiberduk eller insektsnät hindrar du fjärilarna att flyga in och lägga sina ägg på kålplantorna, men här är de tyvärr redan lagda. Kålmalen kan ha två generationer i söd-

ra Sverige. Larverna bekämpar du mekaniskt med händerna och vatten eller med biologisk bekämpning med *Bacillus thuringiensis*, preparat Larvskydd, som finns att tillgå för fritidsodlare.

Hålen du nu ser på bladen har jordloppor förmodligen orsakat, ett annat gissel på kålväxter. Jordloppor gynnas av värme och torra, så var noggrann med bevattningen. Även mot dessa kan täckning med fiberduk ha effekt. Dina plantor ser ändå väldigt fina ut, så nu får vi hoppas, att du kan hejda kålmalens larver från att äta av bladen.

Hur beskärs och formas blåregn?

FRÅGA: Jag planerar att skapa en trädgårdsrabatt med ett blåregn i mitten med form som ett träd i stället för den mer vanliga, klättrande formen. Jag har införskaffat ett kinesiskt blåregn. Jag har läst att det ska beskäras efter blomningen. Hur går jag till väga, förutom att rätta upp det mot en stolpe, för att kunna ha det som ett träd, med maxhöjd på tre meter?

SVAR: Blåregn bör stå skyddat, soligt och i god, väl-dränerad jord. Blåregn, *Wisteria sinensis*, som är den art som jag förmodar att du köpt, rekommenderas i odlingszon 1 till 2, beroende på sort. Du behöver bygga en kraftig ställning, som blåregnet kan

vila på och bilda som en träd-krona. Ofta brukar man leda upp dem i en klassisk pergola, men modell, form och storlek bestämmer du själv, och blåregnet styrs med beskärning. Till att börja med är det viktigaste att leda upp en eller fler huvudstammar. Gynna toppskott på bekostnad av alltför många sidoskott. Beskärning på vårvintern ger kraftigare vegetativ tillväxt under våren. Önskad skott kan du ta bort under säsongen.

Blomningen blir viktig när blåregnet växt upp och ut på din "trädställning". Blommorna kommer från fjolårsskott. Under sommaren kortar man in nya skott för att då främja nästa års knoppsättning framför vegetativ tillväxt. Etablerade blåregn som trivs, växer kraftigt, och för att hålla formen på "trädkronan" kan man på vårvintern beskära alla fjolårets nya skott hårt, över 2–3 knoppar. Och under sommaren kortar man in alla nya skott i vanlig ordning.

BILD: LISE-LOTTE BJÖRKMÄN

Blåregn.

Fråga
FOR!

018-15 26 00

radgivning@for.se

Få svar på dina trädgårdsfrågor av
Fritidsodlarnas rådgivare.
Ring eller maila:

Mån-tors: 09.00-12.00 **Fre: 09.00-12.00**
13.00-16.00 **13.00-16.00**
18.00-20.00

Juli, endast mån-tors 18.00-20.00. Oktober till
och med Mars, endast tis-tors 09.00-12.00.

Måndagar:

Kerstin Fahlman-
Noord

Ann-Kristin Isaksson

Henrik Morin

Tisdagar:

Cecilia Kilbride

Annica Larsson

Annika Rehwin

Onsdagar:

Lise-Lotte
Björkman

Anna Ingemarsson

Henrik Bodin

Torsdagar:

Lise-Lotte Björkman

Ulf Nilsson

Yvonne Henriksson

Fredagar:

Gunilla Bremer

Ulf Nilsson

Fråga
rådgivarna
allt om
trädgård!

Hur beskära klematis?

FRÅGA: Hur beskär jag min tio år gamla klematis av sorten 'Nelly Moser'?

SVAR: Att beskära en klematis är ganska enkelt, bara man vet när den blommar. Utifrån blomningstid delas de in i tre beskärningsgrupper.

Grupp 1 blommar bara tidigt och beskärs varsamt.

Grupp 2 blommar både tidigt och blommar om sent och beskärs lite hårdare.

Grupp 3 blommar sent och beskärs ner till marken varje år.

Sorten 'Nelly Moser' blommar en första gång i juni månad, och kan sedan blomma om sent på hösten. Det betyder att den går under beskärningsgrupp 2. Du beskär plantan relativt försiktigt på senvintern, när kylan är över, men innan den

börjar växa. De tunna grenarna beskär du in till kraftigare levande grenar (på dessa syns knopparna tydligt) eller ner till 20 centimeter över marken. De kraftigare grenarna gallrar du bara ur vid behov. Då kommer plantan att blomma på äldre grenar i juni samt på årsskotten senare på hösten. Är plantan mycket risig kan det vara aktuellt med en kraftig beskärning på senvintern och offra blomningen den våren.

BILD: LISE-LOTTE BJÖRKMAN

Klematis beskärs olika beroende på blomningstid.

BILD: LISE-LOTTE BJÖRKMAN

Bergtall.

Beskära bergtall?

FRÅGA: Går det att förnygrings-beskära en bergtall?

SVAR: Det går inte att såga ner bergtallen till marken och få den att starta om, men du kan göra en viss beskärning. Är tallen lagom stor rekommenderar jag, att du plockar bort årsskotten. Det gör du på försommaren, när de har vuxit ut. Är tallen för stor kan

du såga eller klippa av större grenar och stammar. Men vill du att den grenen ska förbli levande måste det finnas gröna barr kvar på grenen efter beskärningen. Optimalt bästa tidpunkten för den kraftigare beskärningen är tidigt på våren, innan plantan börjar växa, men efter att tjälen gått ur marken. Det går även att göra den typen av beskärning på senvintern, när solljuset inte är lika starkt längre.